



Canada

АЖЛЫН БАЙРАН ДАХЬ ЁС ЗҮЙ

Цэнгэг усны нөөц байгаль хамгаалах төв

Чак Конлон

MERIT төслийн Техникийн зөвлөх
2020 оны 11-р сарын 19-ний өдөр

— Семинарын зорилго

Дараах зүйлсийн хүрээнд мэдлэг, ойлголтоо бататгана:

1. Ёс зүй
2. Үндэслэл
3. Ёс зүйн нийтлэг зөрчил
4. Ёс зүйн зөрчилтэй холбоотой гомдол хянан шийдвэрлэх

— Ёс зүй - тодорхойлолт

Хүмүүс хоорондын харилцааг зохицуулах ёс суртахууны хэм хэмжээ, стандарт юм.

Ёс зүй



ТЗ, ТҮ-ний АХ-ын ёс
зүйн дүрэм, ЗГ-ын
2019 оны 33-р
тогтоол

Бодлого:
Ялгаварлан
гадуурхалтаас
сэргийлэх,
Хүчирхийллийн эсрэг,
ажлын эерэг орчин
бүрдүүлэх бодлого гм.

Нийгмийн хэм
хэмжээ

ТА-ны үнэт зүйлс:

- Шударга байдлыг эрхэмлэх
- Үр ашигтай ажиллах
- Хариуцлагатай байх
- Ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх
- Харилцан хүндлэлтэй соёлтой харилцааг эрхэмлэх
- Төлөвлөсөндөө хүрэх, Цагийн менежмент сайтай ажиллах
- Бусдыг ойлгох, энэрэнгүй хандах

— Ёс зүй

Ёс зүйтэй харилцаа, хандлагыг төлөвшүүлэхийн ач холбогдол юу вэ?

- Засгийн газар (Баг 1)
- ЦУНБХТ (Баг 2)
- Албан хаагчид (Баг 3)
- Түнш, харилцагч байгууллага (Баг 4)

— Засгийн газрын үйл ажиллагаанд үзүүлэх нөлөө

- Ил тод байдлыг нэмэгдүүлнэ
- Олон нийтийн итгэлийг нэмэгдүүлнэ
- Ёс зүйн зөрчлөөс сэргийлнэ
- Төрийн албаны үнэт зүйлсийг бэхжүүлнэ
- Олон улсын авилгын төсөөллийн индекст Монгол Улсын эрэмбэлэгдсэн эрэмбийг бууруулна
- Хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ



ЦУНБХТ-ын үйл ажиллагаанд үзүүлэх нөлөө

- Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангана
- Байгууллагын нэр хүндэд эерэг нөлөө үзүүлнэ
- Ажлын эерэг орчин бүрдүүлнэ
- Үйл ажиллагааны эрсдлийг бууруулна
- Үйл ажиллагааны үр ашгийг нэмэгдүүлнэ
- Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага, стандартыг хангаж, эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцлийг нэмэгдүүлнэ
- Ажлын байранд соёлтой, хүндэтгэлтэй харилцааг бэхжүүлнэ
- Хөдөлмөрийн зах зээлд нэр хүндтэй ажил олгогч байгууллага байх
- Хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ



— Албан хаагчдад үзүүлэх нөлөө

- Ажил үүргээ гүйцэтгэх чиглэл, удирдлага
- Эерэг ажлын орчинг бүрдүүлнэ
- Албан хаагчдын үнэт зүйлтэй уялдана
- Албан хаагчдын дунд итгэлцлийг улам нэмэгдүүлнэ
- Хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлнэ
- Албан хаагчдын хариуцлага хүлээх чадварыг нэмэгдүүлнэ
- Аливаад бодит үнэлэлт дүгнэлт хийнэ



— Түнш, харилцагч байгууллагад үзүүлэх нөлөө

- Түнш, харилцагч байгууллагын дунд байгууллагын үнэлэмжийг нэмэгдүүлнэ
- Үйл ажиллагааны үр ашиг, инновацлаг байдлыг нэмэгдүүлнэ
- Олон нийтийн цэнгэг усны нөөц, байгаль хамгаалах үйл ажиллагаанд итгэх итгэлийг нэмэгдүүлнэ



Ёс зүйн нийтлэг зөрчил/зөрчил биш эсэх Ялгаварлан гадуурхалт

1. Удирдлага хэн нэгэн албан хаагчид давуу байдал олгох
2. Эрх мэдэл бүхий албан хаагч эмэгтэй албан хаагчид давуу байдал олгосны хариуд бэлгийн сэдлээ илэрхийлэх

Жишээ нь: гүйцэтгэлийг нь бодит бус өндрөөр үнэлж давуу байдал олгох.

4. Хүйсээр ялгаварласан хошигнол, түүх ярьж найрсаг орчинг бүрдүүлэх дуртай. Энэ нь эмэгтэй албан хаагчдыг дорд үзсэн өнгө аястай байдаг
5. Хоёр албан хаагч хоорондоо болзож эхлэх
6. Албан томилолтоор ажиллах үед ажлын бус цагаар нэг нэгнээ хэл амаар доромжлох
7. Албан хаагчийг бэлгийн чиг хандлагаар нь тогтмол гадуурхах

— Ёс зүйн нийтлэг зөрчил /зөрчил биш эсэх Байгууллагын эд хөрөнгийг зүй бусаар ашиглах

1. Албан хаагч ажлын компьютер, принтерийг ашиглан хөлбөмбөгийн секцийн хувиараа хэвлэх
2. Ажлын компьютерээ хүүхэдээ даалгавар, бие даалт хийхэд нь ашиглуулах
3. Улс төрийн намын үйл ажиллагаанд ажлын имэйл хаягаа ашиглан оролцох
4. УБ хотын асрамжийн газрын үйл ажиллагаанд хандив цуглуулах ажилд ажлын компьютерээ ашиглах

Ёс зүйн нийтлэг зөрчил /зөрчил биш эсэх Нууцлал, бичиг хэрэг хөтлөлт

1. Шинэ бүтэц, орон тоотой холбоотой санхүү, төсвийн баримт бичгийг хэвлэсэн байхад олж, энэ талаар бусдад ярих
2. Гүйцэтгэлийн үнэлгээ, урамшуулалтай холбоотой нууцлалтай мэдээллийг олж мэдэн бусадтай хуваалцах
3. Дээд шатны байгууллагад илгээх тайлан мэдээний тоо баримтыг өөрчлөхийг шаардах
4. Удирдлага/албан хаагч ёс зүйн зөрчил гарсан тохиолдолд мэдэгдэхгүй өнгөрөөх

Ёс зүйн зөрчилтэй холбоотой гомдол хянан шийдвэрлэх

- Үүссэн нөхцөл байдлыг сайтар судалж ойлгох
- Хэн нэгний үйлтэй холбоотой асуудлыг тодорхойлох
- Боломжтой тохиолдолд, зөрчил үүсгэсэн албан хаагчтай ярилцан үр дагаварыг таниулан, тухайн үйлдлийг зогсоохыг хүсэх
- Үүссэн нөхцөл байдлын талаар шууд удирдлага, удирдлага эсвэл хүний нөөцийн мэргэжилтэнд мэдэгдэх
- Нөхцөл байдлын талаар мэдээллээр хангах замаар хянан шийдвэрлэх үйл ажиллагаанд оролцох
- Хянан шийдвэрлэж буй албан хаагч шийдвэр гаргаж, зохих арга хэмжээний талаар санал гаргана
- Санал болгосон арга хэмжээ, зөвлөмжийг хэрэгжүүлнэ
- Зөрчилтэй холбоотой арга хэмжээний нууцлалыг хадгална

— Ёс зүй – Албан хаагчийн үүрэг хариуцлага

- Ёс зүйтэй зан үйл, хандлагатай байх
- Ёс зүйгээр бусдыг үлгэрлэн манлайлах
- Ёс зүйн чиглэлээр мэдлэг ойлголтоо тэлэх, бусдад таниулах
- Ёс зүйгүй зан байдал, зөрчлийг мэдээлэх
- Мөрдөгдөж буй дүрэм журам, бодлогыг буруугаар ашиглахаас зайлсхийх

— Ёс зүй – ЦУНБХТ-ийн үүрэг хариуцлага

- Баримт бичиг хөтлөлт, тайлагналтын үнэн бодит байдалд анхаарах
- Мэдээллийн нууцлал, хамгаалалттай холбоотой асуудалд анхаарах
- Зөрчил, гомдлыг хүлээн авч, хянан шийдвэрлэх
- Тохирох шийдвэрийг гаргах: сургалт хөгжлийн ү/а, уучлалт гуйлгах, сахилгын шийтгэл ногдуулах
- Хариу авах/өшөө авах нөхцөл бүрдүүлэхгүй байх
- Зөрчил гомдол шийдвэрлэлтийн мэдээ тайланг жил тутам гаргах

— ЁС ЗҮЙ

Зорилт:

ЦУНБХТ нь ёс зүйтэй харилцаа хандлага бүхий
ажлын эерэг орчинг бүрдүүлж
үлгэрлэн манлайлна



Canada

Mongolia:
Enhancing Resource
Management through
Institutional Transformation

Address: Floor 3, National Times News Tower Khudaldaanii gudamj, Khoroo 1
Chingeltei district, Ulaanbaatar-15160 Mongolia

Phone: 7610-5000